

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9P/242/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720205215
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2021:5720205215.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred sudcom Mgr. Petrom Majcherom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Y. Z., narodený XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov, matky: I. Z., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X., t. č. v Ú. B. P. O. C. U. L. T. U.Č., a otca: neuvedený, o návrhu J. Z., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X., t. č. bytom Ž., Č. XX, na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Z v e r u j e maloletého Y. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke J. Z., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa a v bežných veciach ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok namiesto rodičov.

Matka j e p o v i n á platiť pre maloletého Y. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu, splatné vždy do 20-teho dňa v mesiaci pred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina j e p o v i n ý najmenej za 6 mesiacov zhodnotiť výkon náhradnej osobnej starostlivosti, o čom súdu predloží správu.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka je starou matkou maloletého dieťaťa a svojím návrhom, ktorý bol na tunajší súd podaný dňa XX.XX.XXXX žiadala, aby súd maloleté dieťa zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Uviedla, že Rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 20P/244/2008 - 40 zo dňa 26.11.2008 sa matke priznali rodičovské práva a povinnosti o vzťahu k maloletému dieťaťu. Na Okresnom súde Martin sa viedlo konanie o určenie otcovstva pod sp. zn. 9C/96/2014, ktoré bolo zastavené.

Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý Y. je veľmi zanedbaný a hlavne si neplní povinnú školskú dochádzku. Matka sa s maloletým Y., priateľom a ďalšou dcérou presťahovali asi v júni roku 2020 do Z. C.. K domácnosti je veľmi ťažká a komplikovaná dostupnosť. V chatke sa kúri drevom. Okolie chatky je veľmi zablatené, cesta je málo prístupná a z toho dôvodu dieťa chodí do školy špinavé a je z jeho oblečenia cítiť dym. Spolužiaci sa mu smejú, a preto tam nechodí a zanedbáva dochádzku. V chatke nie je ani internet, dieťa sa nemôže v momentálnej situácii prihlásiť na online vyučovanie. Matka s priateľom momentálne nevedia zabezpečiť iné bývanie. Maloletý Y. aj so sestrou chodili k navrhovateľke, no teraz je v jej starostlivosti od XX.XX.XXXX, kedy prišiel podnet na sociálny úrad a je potrebné zabezpečiť maloletému dieťaťu minimálny prístup k škole a školským povinnostiam.

Navrhovateľka býva od roku XXXX v prenajatom 2-izbivom byte v Ž.. Byt je vo vlastníctve jej švagra, ktorému platí nájom vo výške 250,- Eur, kde sú zahrnuté všetky poplatky. Ide o prerobený byt, navrhovateľka má platnú nájomnú zmluvu. Býva tam spoločne s jej priateľom a ich spoločnou dcérou. Pracovala ako pomocná sila v kuchyni pred PN. Jej partner je zamestnaný vo výrobe vo firme U.. Navrhovateľka nebola nikdy súdne trestaná a jej zdravotný stav jej dovoľuje sa o maloleté dieťa postarať.

Vzhľadom na uvedené žiadala, aby súd zveril maloleté dieťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti a matku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého dieťa sumou 100,- Eur vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

2. Matka svoje písomné vyjadrenie k návrhu doručila súdu dňa XX.XX.XXXX. Vyjadrila sa, že s návrhom v plnom rozsahu súhlasí a požiadala súd, aby konal bez jej prítomnosti, nakoľko sa toho času nachádza v Ú. L. T. U..

3. Uznesením č. k. 9P/242/2020 - 16 zo dňa 17.12.2020 bol maloletému dieťaťu ustanovený kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin na zastupovanie v konaní.

4. Na pojednávaní konanom dňa XX.XX.XXXX boli prítomní navrhovateľka a kolízny opatrovník. Matka sa na pojednávaní nezúčastnila, predvolanie jej bolo riadne a včas doručené. Svoju neúčasť ospravedlnila a žiadala, aby súd konal v jej neprítomnosti. Súd podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a v záujme hospodárnosti konania vec prejednal v jej neprítomnosti, prihliadal pritom na obsah spisu a ostatné vykonané dôkazy.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi:

- rodným listom maloletého dieťaťa,
- správou ÚP,SVaR Žilina zo dňa XX.XX.XXXX
- správou o povesti navrhovateľky z Mesta Ž. zo dňa XX.XX.XXXX
- oznámením ÚP,SVaR Martin zo dňa XX.XX.XXXX
- správou ÚP,SVaR Martin zo dňa XX.XX.XXXX
- vylúčením navrhovateľky a kolízneho opatrovníka

a zistil tento skutkový stav:

6. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina doručil súdu správu zo šetrenia pomerov v rodine navrhovateľky. V správe uviedol, že v súvislosti s aktuálnym rizikom šírenia ochorenia COVID - 19 a elimináciou jeho šírenia bol so starou matkou vykonaný telefonický pohovor. Stará matka s jej priateľom, ich spoločnou dcérou a s maloletým Y. bývajú v 2-izbovom byte na adrese Č. XX, Ž.. Byt je vo vlastníctve švagra starej matky, nájom platia vo výške 250,- Eur mesačne. Maloletý Y. má spoločnú izbu s dcérou navrhovateľky, má vytvorené vlastné lôžko a priestor na školské povinnosti. Maloletý Y. je žiakom X.ročníka ZŠ V. P. T.. Maloletý v súčasnosti dobieha školské povinnosti, ktoré boli zanedbané, keď bol v starostlivosti matky.

Priateľ starej matky súhlasí so zverením maloletého Y. navrhovateľke. Maloletý Y. sa vyjadril, že chce ostať v starostlivosti starej matky, je mu u nej dobre. Stará matka trvá na podanom návrhu a žiada, aby súd maloletého Y. zveril do jej náhradnej starostlivosti.

Úrad, vzhľadom na uvedené, konštatuje, že stará matka má vytvorené vhodné podmienky na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

7. Kolízny opatrovník doručil súdu písomnú správu zo šetrenie pomerov na strane matky a maloletého dieťaťa. Uviedol, že maloletý Y. je zverený do starostlivosti matky, otec nie je uvedený. Základná škola V. T. upozornila úrad na nedodržiavanie povinnej školskej dochádzky, neabsolvovanie dištančnej formy výučby a na zanedbaný vzhľad maloletého dieťaťa. Na základe podaného podnetu, bol na pôde ÚPVSaR Martin uskutočnená prípadová konferencia, kde stará matka prejavila záujem o zabezpečenie starostlivosti o maloletého Y.. Odo dňa XX.XX.XXXX sa maloletý Y. nachádza v domácnosti starej matky, ktorá podľa správy doručenej zo strany ÚPVSaR Žilina riadne zabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa. Dňa XX.XX.XXXX úrad telefonicky kontaktovala stará matka maloletého dieťaťa a uviedla, že matka maloletého dieťaťa I. Z., nar. XX.XX.XXXX sa od XX.XX.XXXX nachádza v Ú. B. P. P. H. Ú. B. P. O. C.H. U. P. Ž.. Z matky maloletého Y. pochádza aj maloleté O. K.Á., nar. XX.XX.XXXX, ktorej otcom je K. K., nar. XX.XX.XXXX. Maloletá je zverená do jeho osobnej starostlivosti. Maloletá O.N.H. sa s otcom zdržiava u jeho sestry na adrese T. XX, T. - L.. Otec v Y. XXXX prekonal mozgovú príhodu a aktuálne má priznaný plný individuálny dôchodok. Sestra otca, s ktorou otec žije v spoločnej domácnosti, mu pomáha zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloleté dieťa.

Vzhľadom na uvedené kolízny opatrovník doporučuje zveriť maloletého Y. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

8. Zo správy Mesta Ž. o povesti navrhovateľky zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že nie je evidovaná v Meste Ž. na trvalý pobyt a prechodný pobyt mesto neeviduje. Navrhovateľka nebola Mestom Ž. prejednávaná za priestupky, ktoré podľa zákona č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov prejednávajú obce.

9. Na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX navrhovateľka uviedla, že sa pridrižiava písomne podaného návrhu, vo veci nemá viac čo uviesť.

10. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že sa pridrižujú podanej správy zo dňa XX.XX.XXXX. Odporúčajú maloleté dieťa zveriť do starostlivosti starej matky maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“), žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom, v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

12. Podľa § 45 ods. 1 ZoR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

13. Podľa § 45 ods. 2 ZoR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

14. Podľa § 45 ods. 3 ZoR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

15. Podľa § 45 ods. 4 ZoR, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

16. Podľa § 45 ods. 7 ZoR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

17. Podľa § 45 ods. 8 ZoR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali

počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>> druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

18. Podľa § 45 ods. 9 ZoR, súd najmenej raz za 6 mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

19. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 ods. 2 ZoR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 ods. 3 ZoR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

22. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že je v najlepšom záujme zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, ktorej rodinné prostredie vyhovuje potrebám maloletého dieťaťa a je predpokladom na zabezpečenie jeho zdravého vývoja. Súd mal preukázané, že matka sa t. č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a otec maloletého dieťaťa nie je v jeho rodnom liste uvedený. Matka ani pred nástupom na výkon trestu nedokázala maloletému dieťaťu zabezpečiť riadnu starostlivosť, chodil zanedbaný, špinavý, neplnil si povinnú školskú dochádzku. Je potrebné uviesť, že ani bytové podmienky, v ktorých dieťa žilo, neboli vhodné na jeho zdravý vývin. Vzhľadom k situácii, v ktorej sa maloleté dieťa ocitlo, bolo nevyhnutné danú situáciu riešiť. Stará matka maloletého dieťaťa prejavila záujem sa o maloletého postarať a zabezpečiť mu vhodné podmienky pre život a riadnu starostlivosť. Matka súhlasila, aby bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti starej matky a rovnako kolízny opatrovník odporučil zveriť maloleté dieťa do jej starostlivosti. Za danej situácie pre súd jednoznačne vyplynulo, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa a spĺňa všetky zákonné predpoklady na zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Je to zároveň najbližšie osoba maloletému a s poukazom na skutočnosť, že v jej domácnosti trávil maloletý čas aj predtým, je bezpochyby jeho zverenie momentálne tým najlepším riešením.

24. Súd určil matke vyživovaciu povinnosť na maloleté dieťa. Pri určovaní výživného súd prihliadal na skutočnosť, že matka je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody do marca XXXX. Súd určil výživné v minimálnom zákonom rozsahu vo výške 30 % životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa. Súd mal na zreteli záujem maloletého dieťaťa, uspokojovanie všetkých životných potrieb dieťaťa zo strany matky s poukazom na zákonné ustanovenie, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Výživné vo výške 30% životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa sa každoročne prehodnocuje k 01.07.. V súčasnosti výška 30 % životného minima predstavuje sumu 29,42 Eur.

25. Súd vo výroku tohto rozhodnutia v zmysle § 45 ods. 9 ZoR uložil povinnosť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zhodnotiť výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to za 6 mesiacov, o čom podá súdu správu.

26. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).